

Kommunfullmäktige i
Österåkers kommun

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2015

Vi har granskat Kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet och genom utsedda lekmannarevisorer i Armada Fastighets AB och Roslagsvatten AB och deras dotterbolag och genom särskilt utsedd lekmannarevisor i Brännbackens Återvinning AB, även verksamheten i dessa företag under år 2015. Granskningen har vad avser kommunen och dess koncernroll utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt gett det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse för år 2015". Därtill redovisas de sakkunnigas rapporter i särskild bilaga.

Av årsredovisningen framgår att årets resultat för kommunen uppgår till 76,8 mnkr, vilket är 15,8 mnkr lägre än föregående år. Resultatet är 0,4 mnkr bättre än budgeterat resultat. Kommunallagens balanskrav är uppfyllt.

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som delvis förenlig med fullmäktiges finansiella mål. Bedömningen grundar sig på att tre av fem mål bedöms som uppfyllda och att två förväntas uppfyllas under mandatperioden.

Utifrån redovisningen av de verksamhetsmässiga målen i årsredovisningen gör vi bedömningen att det är svårt att uttala sig om huruvida måluppfyllelsen är förenlig med fullmäktiges mål. I förvaltningsberättelsen anges att kommunens verksamhetsmål i huvudsak har uppfyllts samt att utförligare beskrivningar finns i respektive verksamhetsberättelse. Någon samlad bedömning kring hur resultaten förhåller sig till fullmäktiges mål redovisas dock inte.

Nämnderna redovisar sammantaget en negativ avvikelse mot budget med 8,5 mnkr (+1,3 mnkr 2014). Vård och omsorgsnämnden redovisar i likhet med föregående år det största underskottet. Underskottet är främst hänförligt till ökade volymer för hemtjänst och korttidsplatser. Vi ser allvarigt på det återkommande underskottet för Vård- och omsorgsnämnden och utgår från att nämnden vidtar erforderliga åtgärder för att stärka sin styrning och ledning så att en negativ budgetavvikelse undviks när budgetår 2016 sammanfattas.

AKF
SD
BO
of

Vi **tillstyrker** att Kommunstyrelsen och nämnderna och de förtroendevalda i dessa organ **beviljas ansvarsfrihet**.

Vi tillstyrker också att kommunens årsredovisning godkänns. Den är i allt väsentligt upprättad i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Information om undantag och jäv

Bengt Olin har på grund av undantag och jäv inte deltagit i granskningen av Miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Åkersberga den 7 april 2016

Bengt Olin

Ann-Katrin Flodén

Birgitta Halling

Sylvester Johnson

Gerhard Nuss

Bertil Olin

Jan Winberg

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Revisorernas redogörelse för år 2015

De sakkunnigas rapporter i olika granskningar

Granskning av årsredovisning 2015 inkl. övergripande ansvarsutövande

Granskning av delårsrapport 2015

Granskning av investeringsprocessen

Granskning av leverantörsregister

Granskning av nämndernas verksamhetsuppföljning

IT-revision Agresso

Granskning av ägarstyrningen i Armada och Roslagsvatten

Förstudie avseende psykosocial arbetsmiljö

Förstudie avseende långsiktig ekonomisk planering

Förstudie avseende övertagande av viss hälso- och sjukvård inom LSS

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna i bolagen

Revisionsberättelse för Kommunalförbundet Norrvatten

ÖSTERÅKERS KOMMUN

Revisorerna

Kommunfullmäktige i
Österåkers kommun

Revisorernas redogörelse för år 2015

Vi har under året granskat den verksamhet som bedrivits inom Kommunstyrelsens och övriga styrelser och nämnders ansvarsområden enligt särskild granskningsplan. Granskningen har skett utifrån den lagstiftning och det regelverk som reglerar revisorernas uppgift. PwC har biträtt oss vid revisionen. Syftet med granskningarna har varit att säkerställa att verksamheterna bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi har också granskat om räkenskaperna är rättvisande och om nämndernas kontroll har varit tillräcklig.

Nedan lämnas en redogörelse för de granskningar som genomförts under revisionsåret 2015. Kommunens verksamhet har dessutom följts kontinuerligt genom utsänt beslutsunderlag, protokoll och andra handlingar från Kommunstyrelse och nämnder. Revisorerna har även under oktober månad 2015 till Kommunfullmäktige avlämnat ett utlåtande avseende kommunens delårsrapport.

Väsentlighets- och riskanalys

En viktig och grundläggande del i revisionsprocessen är planeringen av revisionsinsatser. En utgångspunkt för revisionsplaneringen är bedömning av väsentlighet och risk inom verksamheterna. Revisionsarbetet skall inriktas mot sådana områden där det kan finnas risk för att väsentliga fel uppstår som kan påverka verksamhetens inriktning, förvaltning och redovisning. Revisorernas granskning under 2015 baseras på genomförd bedömning av väsentlighet och risk.

Granskning av årsredovisning 2015

Av årsredovisningen framgår att årets resultat för kommunen uppgår till 76,8 mnkr, vilket är 15,8 mnkr lägre än föregående år. Resultatet är 0,4 mnkr bättre än budgeterat resultat. Kommunallagens balanskrav är uppfyllt.

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som delvis förenlig med fullmäktiges finansiella mål. Bedömningen grundar sig på att tre av fem mål bedöms som uppfyllda och två förväntas uppfyllas under mandatperioden.

Utifrån redovisningen av de verksamhetsmässiga målen i årsredovisningen gör vi bedömningen att det är svårt att uttala sig om huruvida måluppfyllelsen är förenlig med fullmäktiges mål. I förvaltningsberättelsen anges att kommunens verksamhetsmål i huvudsak har uppfyllts samt att en utförligare beskrivning finns i

respektive verksamhetsberättelse. Någon samlad bedömning kring hur resultaten förhåller sig till fullmäktiges mål redovisas dock inte.

Nämnderna redovisar sammantaget en negativ avvikelse mot budget med 8,5 mnkr (+1,3 mnkr 2014). Vård- och omsorgsnämnden redovisar i likhet med föregående år det största underskottet. Underskottet är främst hänförligt till ökade volymer för hemtjänst och korttidsplatser. Övriga nämnder redovisar i förhållande till omsättningen mindre avvikelser.

Granskning av ansvarsutövande

Granskningen syftar till att bedöma huruvida Kommunstyrelsen och nämnderna under året har arbetat på ett tillfredsställande sätt med styrning, uppföljning och kontroll av ekonomi och verksamhet samt om följsamhet finns till berörd lagstiftning och andra regelverk. Särskilt fokus har lagts på granskning av om de av Kommunfullmäktige antagna målen avseende verksamhet och ekonomi i Budget 2015 och plan 2016-2017 har uppfyllts. Granskningen har genomförts via studier av budget, protokoll och nämndernas samt Kommunstyrelsens verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser (nämndversionen) för 2015. Träffar har ägt rum med representanter för Kommunstyrelsen och samtliga nämnder/styrelser.

Utifrån genomförd granskning är vår generella uppfattning, när det gäller nämndernas måluppfyllelse, i likhet med tidigare år, att analys och motiv till bedömningar kan utvecklas. Samtidigt är vi medvetna om att kommunen under året genomfört ett utvecklingsarbete avseende en ny mål- och resultatstyrning för hela kommunorganisationen. Denna kommer att ha påverkan på hur mål framöver sätts och även hur de följs upp. Med detta sagt kan vi konstatera utifrån ovanstående sammanställning att några nämnder redovisar såväl underskott som en bara delvis god måluppfyllelse. Det gäller i första hand Vård- och omsorgsnämnden, Skolnämnden och Produktionsstyrelsen.

Prognossäkerheten har generellt varit god i styrelser och nämnder under året, med undantag för Vård- och omsorgsnämnden som i såväl juni som november underskattade storleken på sitt faktiska underskott.

Vi kan därutöver konstatera att nämnder och styrelser delvis haft en tillräcklig kontroll under året. Deras styrning, uppföljning och kontroll har varit tillfredsställande när det gäller att löpande hålla sig informerade om ekonomi och verksamhet under pågående år. Vi saknar emellertid en aktiv styrning när det gäller hantering av befarade underskott inom Vård- och omsorgsnämndens och Produktionsstyrelsens verksamheter, i form av beslut om insatser och åtgärder för att nå en budget i balans. Det noteras vidare att endast en nämnd, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, har antagit och följt upp en internkontrollplan under 2015. Samtidigt tog Kommunstyrelsen beslut om policy samt riktlinje för intern kontroll i november 2015, vilken anger att nämnder och styrelser ska upprätta en årlig internkontrollplan samt följa upp densamma. Genom den nya policyn med tillhörande riktlinjer bedömer vi att nämnder och styrelsers kontroll över sin verksamhet bör komma att förstärkas.

Särskilda granskningsinsatser

De granskningar som redovisas nedan avser år 2015 men har i några fall slutförts under 2016.

Granskning av investeringsprocessen

Revisorerna har låtit genomföra en granskning av Kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll avseende investeringsprocessen.

Granskningen har avgränsats till att fokusera på Kommunstyrelsens interna kontroll avseende investeringsprocessen då de innehar närmare 95 procent av investeringsbudgeten år 2015. Tre större investeringsprojekt har valts ut för att ingå i granskningen. Dessa är Svinninge gång- och cykelväg, Täljö vägskäl samt Domarudden gång- och cykelväg. Granskningen syftade till att besvara följande revisionsfråga:

Är Kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll avseende investeringsprocessen tillräcklig?

Efter genomförd granskning är den sammanfattande bedömningen att Kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll inte i alla delar är tillräcklig. I bedömningen tas hänsyn till att det pågår ett revideringsarbete av nuvarande rutiner och riktlinjer i syfte att ytterligare tydliggöra och förankra investeringsprocessen utåt i organisationen. Vår rekommendation till Kommunstyrelsen mot bakgrund av granskningen är:

- att säkerställa att det finns enhetliga kalkylmetoder som används vid kalkylering av större investeringar och att dessa kalkyler inkluderas i beslutsunderlagen till investeringsbudgeten.
- att säkerställa att slutredovisning rapporteras till styrelsen för samtliga större investeringsprojekt samt att det finns rutiner för hur detta ska ske.
- att inta ett mer långsiktigt förhållningssätt till investeringsprojekten avseende uppföljning och återrapportering, utan att för den skull förlora den kortsiktiga kontrollen.

Granskning av leverantörsregister

Revisorerna har låtit genomföra en granskning avseende rutiner kring leverantörsregister och hantering av inköp och leverantörsfakturer för perioden 1 januari till 31 augusti 2015.

Granskningen syftade till att bedöma om Kommunstyrelsen och nämnderna har en tillräcklig intern kontroll avseende hantering av leverantörer och leverantörsfakturer.

Den sammanfattande bedömningen utifrån granskningen är att den interna kontrollen är tillräcklig, men att det inom vissa områden bör vidtas åtgärder i syfte att ytterligare stärka kontrollen. Inom ramen för granskningen har inte identifierats några

indikationer på oegentligheter utifrån de dataanalyser och urvalskontroller som genomförts. Vi rekommenderar Kommunstyrelsen säkerställa att

- rutiner för hur förändring av leverantörsregistret dokumenteras
- förändringsloggar regelbundet tas fram och analyseras samt att utförda kontroller dokumenteras
- en spärr/signalfunktion i systemet införs för att säkerställa att leverantörer med ogiltiga organisationsnummer inte kan registreras
- all nödvändig information framgår av tecknade avtal samt att fakturorna är tillräckligt specificerade för att en god intern kontroll ska kunna upprätthållas

Granskning av nämndernas verksamhetsuppföljning

Revisorerna har låtit genomföra en granskning av nämndernas verksamhetsuppföljning.

Granskningen prioriterades med anledning av tidigare noterade utvecklingsområden vad gäller målstyrning i förhållande till fullmäktiges inriktningsmål, där uppföljning är en viktig del. Granskningen har syftat till att besvara följande revisionsfråga:

Säkerställer nämnderna en ändamålsenlig styrning och ledning av sin verksamhet som leder till att fullmäktiges övergripande mål nås?

Granskningen har omfattat tre nämnder: Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Vård- och omsorgsnämnden samt Skolnämnden, och inbegripit granskning av styrdokument och uppföljningsmaterial, intervjuer med dåvarande chefsekonom samt företrädare för aktuella förvaltningar och dialog med respektive nämnd.

Mot bakgrund av granskningen är vår samlade bedömning att nämnderna delvis säkerställer en ändamålsenlig styrning och ledning av sin verksamhet som leder till att fullmäktiges övergripande mål nås.

I och med att målstyrningen förändras inför 2016 är det för tidigt för att uttala sig om den utformning som valts kommer att öka nämndernas förutsättningar för styrning och ledning mot fullmäktiges mål. Vår rekommendation till Kommunstyrelsen är därför att låta utvärdera arbetet under 2017 i syfte att vid behov förfina och justera systemet för målstyrning.

Revisorerna kommer nogsamt följa utvecklingsarbetet och ta del av kommande utvärderingar och förändringar.

IT-revision Agresso

En granskning av ekonomisystemet Agresso har genomförts.

Syftet med granskningen är att bedöma om förvaltningen och den interna kontrollen i IT-driften av ekonomisystemet är tillräcklig. Agresso innehåller data som är kritisk avseende tillförlitligheten i kommunens finansiella rapporter (ex. del- och årsbokslut). Granskningen har även syftat till att granska huruvida kommunens finansiella data hanteras på ett ändamålsenligt sätt.

Granskningen visar att även om den interna kontrollen avseende driften av Agresso i många avseenden fungerar väl, noteras två brister som vi avser att följa upp under 2016.

För det första noterades att den periodiska kontrollen av behörighet som genomförs årligen inte bedömer användarnas behörighetsnivå i Agresso. Vi rekommenderar att Kommunstyrelsen i sin periodiska kontroll, även inkluderar kontroll av att användare har rätt behörighetsnivå.

För det andra noterades att den process kommunen har avseende programförändringar inte innehåller dokumenterade delar avseende roller, ansvar, krav på test och godkännande. Vi rekommenderar att Kommunstyrelsen säkerställer att en relevant dokumentation kring rutiner för programförändringar (nya versioner) upprättas för Agresso.

Granskning av ägarstyrningen i Armadakoncernen och Roslagsvatten AB

En granskning har genomförts av ägarstyrningen av Armadakoncernen samt Roslagsvatten AB.

Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att Kommunstyrelsen i allt väsentligt utövar sin ägarstyrning och uppsiktsplikt på ett ändamålsenligt sätt gentemot Armadakoncernen och Roslagsvatten AB.

Vi har under granskningen inte iakttagit några allvarliga brister i ägarstyrning eller uppsiktsplikt, men lämnar följande rekommendationer:

- Målsättningarna i ägardirektiven för Roslagsvatten AB är i vissa avseenden otydliga och bör därför konkretiseras.
- Tydliggör bolagens måluppfyllelse visavi ägardirektiven i åiterrapporteringen till Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsen.
- Tillse att former för dialog mellan Kommunstyrelsen och bolagen fortsätter utvecklas och formaliseras. Dokumentation från möten bör göras tillgänglig för ledamöterna i Kommunstyrelsen.

Förstudie avseende psykosocial arbetsmiljö

Revisorerna har låtit genomföra en förstudie med syfte att klarlägga om det finns skäl att låta genomföra en fördjupad granskning av den psykosociala arbetsmiljön i Österåkers kommun.

Förstudien omfattar kartläggning av nedanstående områden:

- Förekomst och resultat av medarbetarundersökningar
- Analys och handlingsplaner utifrån medarbetarundersökningar
- Analys av psykosocialt relaterad sjukskrivning
- Styrande dokument rörande psykosocial arbetsmiljö
- Rutiner för avslutningssamtal med avgående medarbetare

Mot bakgrund av förstudiens resultat avser vi i nuläget att följa och vid behov återkomma med en fördjupad granskning. Därutöver reser resultaten av den senaste medarbetarundersökningen, som redovisas i förstudien, frågetecken i några avseenden. En förhållandevis låg andel av medarbetarna uppgav sig ha "förtroende för kommunledningen" och relativt få upplevde ett "öppet klimat" i kommunen. Vi efterfrågade mot denna bakgrund kommunstyrelsens bedömning av nuläget i dessa avseenden, samt en redogörelse över eventuella vidtagna åtgärder för att öka förtroendet och skapa ett öppnare klimat sedan 2013, då undersökningen genomfördes.

Av Kommunstyrelsens svar framgår att styrelsen anser att problemen med den psykosociala arbetsmiljön inte längre kvarstår och att det inte föreligger någon anledning att vidta ytterligare åtgärder utöver dem som normalt åligger en arbetsgivare. Vidare anføres att en ny medarbetarundersökning kommer att genomföras under år 2016.

Förstudie avseende långsiktig ekonomisk planering

Revisorerna har låtit genomföra en förstudie med syfte att ge en bild av förekomsten av långsiktiga analyser, kalkyler och långsiktig planering i kommunen.

Sammanfattningsvis bedöms det finnas en känd process för långsiktig planering i kommunen och det finns övergripande kalkyler och analyser som sträcker sig upp till 10 år framåt och dessa uppdateras kontinuerligt, framför allt i form av dokumentet Underlag för långsiktig ekonomisk planering 2012-2022 (LEP 2012-2022). LEP används som underlag för budget och verksamhetsplaner.

Utifrån resultatet av förstudien avser vi att särskilt följa frågorna om kompetensförsörjning, hantering av flyktingmottagande och integration av nyanlända. Som ett led i detta arbete avser vi som ett första steg ta del av och studera den kommande LEP:en utifrån dessa frågeställningar. Förstudien har överlämnats för kännedom till Kommunstyrelsen.

Förstudie avseende övertagande av viss hälso- och sjukvård inom LSS

Vi har låtit genomföra en förstudie med syfte att kartlägga hur förutsättningarna ser ut inför kommunens övertagande av ansvaret för hälso- och sjukvårdsinsatser inklusive rehabilitering och habilitering som sker i bostaden och på daglig verksamhet för personer som omfattas av LSS.

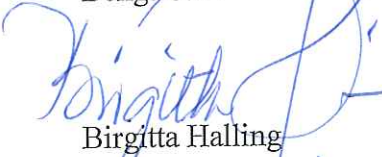
Motsvarande förstudie har genomförts i sex ytterligare kommuner i länet och i rapporten presenteras likheter och skillnader mellan kommunerna.

Sammantaget visar förstudien att det fortfarande finns ett antal oklarheter och risker som Österåker i likhet med övriga kommuner bör hantera och beakta i det fortsatta arbetet inför och efter själva överföringen. Riskerna som uppmärksammats återfinns på olika nivåer i den egna organisationen och i samarbetet samt samverkan med övriga aktörer. De potentiella konsekvenserna, om detta inte hanteras på ett korrekt sätt är bland annat att skatteväxlingen i slutändan inte anses täcka de behov som finns. Förutom risken för potentiella underskott kan en sådan konsekvens resultera i att fortsatt samverkan och samarbete i andra sammanhang påverkas negativt. Förstudien ger även indikationer på att kommunerna betraktar sitt ansvar enligt § 18 i hälso- och sjukvårdslagen på olika sätt och att de varierande lösningar som följer riskerar att hälso- och sjukvården inte blir en vård på lika villkor.

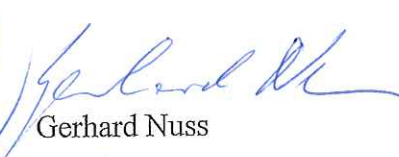
Åkersberga, 7 april 2016

Bengt Olin

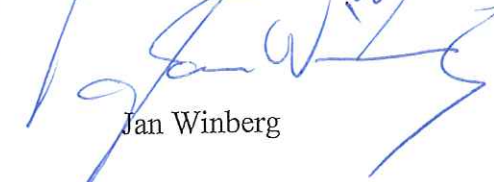

Ann-Katrin Flodén

Birgitta Halling

Sylvester Johnson

Gerhard Nuss

Bertil Olin

Jan Winberg

Granskning av årsredovisning 2015

Österåkers kommun

Samir Sandberg
Sofia Nylund
Fredrik Birkeland
My Nyström

Anders Hägg
*Certifierad kommunal
revisor*

Mars 2016

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	1
2.	Inledning	2
2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Revisionsfråga och metod	2
2.3.	Revisionskriterier	3
3.	Granskningsresultat	4
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	4
3.1.1.	Förvaltningsberättelse	4
3.1.1.1.	Översikt över utvecklingen av verksamheten	4
3.1.1.2.	Investeringsredovisning.....	5
3.1.1.3.	Driftredovisning	5
3.1.2.	Balanskrav	6
3.1.3.	God ekonomisk hushållning	7
3.1.3.1.	Finansiella mål	7
3.1.3.2.	Mål för verksamheten	8
3.1.4.	Nämndernas redovisning av sitt uppdrag.....	9
3.2.	Rättvisande räkenskaper	9
3.2.1.	Resultaträkning	9
3.2.2.	Balansräkning	9
3.2.3.	Kassaflödesanalys.....	11
3.2.4.	Sammanställd redovisning	11
3.2.5.	Tilläggsupplysningar	11

1. *Sammanfattning*

Vi bedömer att årsredovisningen huvudsakligen redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8:5 a-b).

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som delvis förenlig med fullmäktiges finansiella mål. Bedömningen grundar sig på att tre av fem mål bedöms som uppfyllda och två förväntas uppfyllas under mandatperioden.

Utifrån redovisningen av de verksamhetsmässiga målen i årsredovisningen gör vi bedömningen att det är svårt att uttala sig om huruvida måluppfyllelsen är förenlig med fullmäktiges mål. I förvaltningsberättelsen anges att kommunens verksamhetsmål i huvudsak har uppfyllts samt att en utförligare beskrivning finns i respektive verksamhetsberättelse. Någon samlad bedömning kring hur resultaten förhåller sig till fullmäktiges mål redovisas dock inte.

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad enligt lag, normer och i övrigt god redovisningssed och att räkenskaperna är rättvisande. I granskningen har vi dock noterat ett antal avvikelser från god redovisningssed, bl.a. gällande periodisering av intäkter. Dessa presenteras i avsnitt 3.2.2. Vi bedömer att de noterade avvikelserna inte är materiella och därför inte påverkar vår bedömning av rättvisande räkenskaper. Vi förutsätter dock att noterade avvikelser åtgärdas under 2016.

I granskningen har noterats vissa avvikelser vad gäller tilläggsupplysningar. Dessa finns beskrivna i avsnitt 3.2.5.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten och renhållningsverksamheten omfattas inte av denna granskning.

Nämndernas redovisning av sina uppdrag har inte granskats inom ramen för årsredovisningen utan ingår istället i granskningen av den övergripande ansvarsutövningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionsledning för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunen. Granskningen har utförts enligt god revisionsledning med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktats i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som tillhandahölls PwC 2016-03-15.

Rapportens innehåll har sakgranskats.

2.3. Revisionskriterier

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen som enligt 8 kap 18 § KL ska godkännas av kommunfullmäktige.

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen
- Kommunal redovisningslag
- Rekommendationer från rådet för kommunal redovisning
- Fullmäktiges beslut om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning

Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild. Förvaltningsberättelsen beskriver också kort hur ekonomin utvecklats de senaste åren. Kommunen bygger sin finansiella analys på den s.k. RK-modellen, modellen analyserar kommunens ekonomi med utgångspunkt i begreppet god ekonomisk hushållning. Nyckeltal redovisas för de senaste fem åren.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Enligt KRL 4 kap 5 § skall förvaltningsberättelsen innehålla en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning. Under avsnittet "Finansiell analys" i förvaltningsberättelsen redovisas finansiella nyckeltal som soliditet och skuldsättningsgrad. Kommentarer kring risk och kontroll återfinns också, bland annat likviditet ur ett riskperspektiv, samt att då samtliga banklån amorterats utsätts inte kommunen för någon ränterisk. Nämndernas prognos per juni uppgick till 1,4 mnkr och per november till -9,7 mnkr. Slutligt resultat är därmed cirka 10 mnkr sämre än prognosen per juni.

Händelser av väsentlig betydelse

I respektive verksamhetsberättelse för nämnderna framgår kortfattat i punktform väsentliga händelser som skett under räkenskapsåret. Ingen samlad bild finns i förvaltningsberättelsen.

Förväntad utveckling

Förvaltningsberättelsen innehåller avsnittet "omvärldsfaktorer" som bland annat berör skatteunderlaget, befolkning, arbetslöshet samt arbete och sysselsättning. Under avsnittet "finansiell analys" finns en känslighetsanalys som redogör för hur fyra yttre faktorer påverkar kommunens ekonomi: skatteunderlagsförändring, förändrad kommunalskatt, löneförändringar och inflation. En mer utförlig framtidsblick återfinns i respektive nämnds verksamhetsberättelse, men då utan redogörelse för ekonomisk påverkan.

Väsentliga personalförhållanden

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas enligt KRL 4:1 a, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt

åldersindelad. Kommunen redovisar detta i avsnittet Personalredovisning under rubriken "hälsobokslut", där lämnas också uppgifter om frisknärvaro och friskvårdsbidrag.

Total sjukfrånvaro har ökat med 0,1 procentenhet sedan 2014 och uppgick 2015 till 7,0 procent. Långtidssjukfrånvaron (>60 dagar) som andel av total sjukfrånvaro har minskat, från 52,2 procent 2014 till 48,4 procent 2015. Det lämnas ingen redovisning av utveckling av sjukfrånvaron över tid. Det finns inte heller någon specificering av sjukfrånvaro för respektive nämnd i förvaltningsberättelsen.

Kommunen har ökat antalet årsarbetare från 1672 st 2014 till 1687 st 2015. Personalomsättningen (externa avgångar på egen begäran) är enligt redovisningen 12,2 procent, vilket är en minskning med 0,7 procentenheter jämfört mot 2014. Pensionsavgångarna har minskat något från 57 personer 2014 till 53 personer 2015.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en övergripande beskrivning av kommunkoncernens organisation och vissa upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen. Vi anser dock, i likhet med de föregående åren, att den sammanställda redovisningen med den gemensamma förvaltningsberättelsen bör utvecklas i enlighet med RKR 8.2. Till årsredovisningen finns verksamhetsberättelser för både Armadakoncernen och Roslagsvatten AB bifogade, enligt samma upplägg som för nämnderna.

Pensionsredovisning

Enligt RKR 7.1 ska upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser lämnas i årsredovisningen i syfte att ge en helhetsbild av pensionsförpliktelserna och förvaltade pensionsmedel. Vi bedömer att detta i likhet med tidigare år finns i tillräcklig omfattning.

3.1.1.2. Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets investeringar. Däremot kan redogörelse av vilka investeringar som gjorts tillföras nästa år.

I förvaltningsberättelsen under avsnittet Finansiell analys finns en redogörelse över den samlade investeringsvolymen för året, samt en redovisning per nämnd.

Årets nettoinvesteringar uppgår till 95,0 mnkr vilket är 13,3 mnkr högre än 2014, men 1,5 mnkr lägre än investeringsbudgeten. Beskrivning av vilka investeringar som gjorts saknas.

3.1.1.3. Driftredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget. Analys av budgetavvikelse saknas dock i förvaltningsberättelsen.

Vi har granskat att det finns en sammanfattning över budgeterade och redovisade kostnader och intäkter på nämndnivå samt att sammanfattningen uppfyller kraven enligt KRL 4:3. Vi har även kontrollerat att det görs en jämförelse med tidigare år. Analys av budgetavvikelser saknas i förvaltningsberättelsen. Kortfattad ekonomisk sammanfattning per nämnd finns under respektive verksamhetsberättelse.

Nämndernas budgetavvikelse redovisas i tabellen nedan:

Driftredovisning per nämnd, kr (nettokostnad)	2015	Budget	Budget- avvikelse
Kommunfullmäktige	10 622	10 520	-102
Kommunstyrelsen	168 456	171 000	2 544
Produktionsstyrelsen *	4 967	0	-4 967
Kultur och fritidsnämnden	74 410	73 600	-810
Skolnämnden	950 723	948 500	-2 223
Vård och omsorgsnämnden	549 270	539 600	-9 670
Byggnadsnämnden	29 445	32 800	3 355
Miljö och hälsoskyddsnämnden	6 753	6 900	147
Socialnämnden	88 082	91 300	3 218
Summa nämnderna	1 882 727	1 874 220	- 8 507

- Produktionsstyrelsen är intäktsfinansierad och budgeterar ett nollresultat. Verksamhetens intäkter och kostnader i budget 2015 uppgick till 1 027 343 tkr.

Totalt redovisar nämnder och styrelser en negativ avvikelse mot budget med 8,5 mnkr (+1,3 mnkr 2014).

Vård och omsorgsnämnden redovisar i likhet med föregående år det största underskottet. Underskottet är främst hänförligt till ökade volymer för hemtjänst och korttidsplatser. Byggnadsnämndens överskott är hänförligt till ärendeökning.

3.1.2. Balanskrav

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i kommunens bedömning att balanskravet har uppfyllts. Avstämning av årets resultat enligt balanskravets bestämmelser har skett enligt 4 kapitlet i kommunal redovisningslag.

Avstämning enligt balanskravet:

Årets resultat enligt resultaträkning	76,8 mnkr
Reserveringar för RUR och framtida- pensionskostnader	-28,7 mnkr
Balanskravsresultat	49,5 mnkr

Vid beräkning av balanskravet ska realisationsvinster inte tas med. Årets resultat enligt balanskravet uppgår till 49,5 miljoner kronor, vilket innebär att kommunen har uppfyllt lagens krav på balans.

3.1.3. God ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som delvis förenlig med fullmäktiges finansiella mål. Bedömningen grundar sig på att tre av fem mål bedöms som uppfyllda och två förväntas uppfyllas under mandatperioden.

Utifrån redovisningen av de verksamhetsmässiga målen i årsredovisningen gör vi bedömningen att det är svårt att uttala sig om huruvida måluppfyllelsen är förenlig med fullmäktiges mål. I förvaltningsberättelsen anges att kommunens verksamhetsmål i huvudsak har uppfyllts samt att en utförligare beskrivning finns i respektive verksamhetsberättelse. Någon samlad bedömning kring hur resultaten förhåller sig till fullmäktiges mål redovisas dock inte.

3.1.3.1. Finansiella mål

I årsredovisningen under avsnittet ”god ekonomisk hushållning” görs en överskådlig avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2015, se sammanställning i tabellen nedan. Avstämningen visar att samtliga tre finansiella mål har uppnåtts och två förväntas uppfyllas under mandatperioden. Utfall redovisas inte för samtliga mål i sammanställningen utan enbart måluppfyllelse. Vissa utfall redovisas separat i avsnitten ”Kommunstyrelsens ordförande har ordet”, ”årets resultat” och i ”finansiell analys”.

Finansiellt mål	Utfall 2015	Måluppfyllelse
Nettokostnadsandelen ska motsvara 98 % av skatt och bidrag.	Nettokostnaden motsvarar 94,8 % av skatter och bidrag.	Målet är uppfyllt.
Utdebitering ska hållas så låg som möjligt under mandatperioden.	18,65	Målet förväntas uppfyllas under mandatperioden.
Investeringsvolym som överstiger årets avskrivningar ska finansieras med årets resultat. Kommunen har investerat för 95,0 mnkr under året.	Avskrivningarna är 38,4 mnkr och resterande del ryms inom resultatet.	Målet är uppfyllt.
Kontrollen över kommunens kostnader ska vara fortsatt stark. Kostnadsutvecklingen per invånare ska inte överstiga 3,5 % i snitt under mandatperioden.	Kostnadsutvecklingen 2015 var 5,9 %.	Målet förväntas uppfyllas under mandatperioden.
Årets resultat som överstiger 2 % av eget kapital ska reserveras för pensionsskuld och resultatutjämningsreserv i balansräkningen under eget kapital.	Utrymme finns att reservera medel utifrån 2015 års resultat.	Målet är uppfyllt.

3.1.3.2. Mål för verksamheten

I förvaltningsberättelsen anges att kommunens verksamhetsmål i huvudsak har uppfyllts samt att en utförligare beskrivning finns i respektive verksamhetsbeskrivning och sammanställda i bilaga till bokslutet. I bilagan till bokslutet sammanställs samtliga nämnders måltabeller för verksamhetsmålen. Bedömning och kommentarer lämnas från respektive nämnd.

Någon samlad bedömning kring hur resultaten förhåller sig till fullmäktiges fem inriktningsmål redovisas inte. I verksamhetsberättelserna finns en enhetlig och tydlig struktur för redovisning av en sammanfattad måluppfyllelse för Kommunfullmäktiges övergripande mål. Vi gör dock bedömningen att grunden för uttalandet om måluppfyllelsen fortfarande är svag i årsredovisningen, vilket till del beror på att ett urval av målen redovisas i huvuddokumentet och fullständig målredovisning återfinns i bilagor.

Vi bedömer även att det krävs tydligare indikatorer för att bättre kunna bedöma måluppfyllelsen för fullmäktiges övergripande inriktningsmål.

Följande bedömning av måluppfyllelsen görs i nämndernas verksamhetsberättelser i årsredovisningen samt i bilagan till årsredovisningen med måltabeller:

Kommunfullmäktiges inriktningsmål:	Totalt antal nämndmål årsredovisning	Bedömning av nämnderna	Antal bilaga	Bedömning bilaga
Österåker ska vara den bästa skolkommunen i länet.	11	Sju ja, fyra delvis	21	15 ja, 5 delvis, 1 nej
Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning	9	4 ja, 5 delvis	12	6 ja, 6 delvis
Invånarna ska uppleva en professionell service av högsta kvalitet och ett gott bemötande för all kommunal service	10	4 ja, 4 delvis, 2 nej	24	12 ja, 7 delvis, 5 nej
Ekonomi i balans	10	6 ja, 2 delvis, 1 nej	20	13 ja, 5 delvis, 2 nej
Österåker ska ha en trygg miljö	4	1 ja, 1 delvis, 2 nej	6	3 ja, 1 delvis, 2 nej

3.1.4. *Nämndernas redovisning av sitt uppdrag*

Bedömning och iakttagelser

Nämndernas redovisning är i årsredovisningens verksamhetsberättelser kortfattad och kan utvecklas för att öka tydlighet i både ekonomiskt utfall och måluppfyllelse.

Av KL 3:15 framgår att nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de fullgjort sina uppdrag och fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för den. I nämndernas verksamhetsberättelser i årsredovisningen beskrivs roll/uppgift, viktiga händelser under året, ekonomisk sammanfattning, framtiden samt mål och måluppfyllelse. Inga kommentarer lämnas till måluppfyllelsen.

Omfattningen på kommentarer skiljer sig mellan nämnderna, men alla följer samma mall, och de är kortfattade från samtliga. Vissa nämnder redovisar kort orsak till det ekonomiska utfallet.

3.2. *Rättvisande räkenskaper*

3.2.1. *Resultaträkning*

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat.

Inom ramen för granskningen av resultaträkningen har vi även gjort en periodiseringskontroll av leverantörs- och kundfakturor överstigande 200 tkr bokförda i december 2015 respektive januari 2016. I granskningen noterades inga avvikelser.

I granskningen har vi noterat att årets lönekostnader (konto 50-55) har ökat med ca 50,2 mnkr sedan föregående år, vilket motsvarar en ökning med 6 procent. Ökningen kan i sin helhet inte förklaras av årets lönerevision (något under 3 procent) och av ökat antal årsarbetare, vilket enligt årsredovisningen uppgår till 15 stycken. Ekonomiavdelningen har heller inte kunnat lämna någon förklaring till ökningen. Vi har dock kunnat stämma av lönekostnaderna mot utdrag för utbetalda löner. Vi kan därmed utesluta att det handlar om felaktig uppbokning i samband med bokslutet. Differensen påverkar inte vår bedömning av rättvisande räkenskaper men vi anser att lönekostnadsökningen bör utredas av kommunen.

Under granskningen av balansräkningen har vi noterat ett antal resultatpåverkande poster, se avsnitt 3.2.2.

3.2.2. *Balansräkning*

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter. Bilagor och specifikationer finns i tillräcklig omfattning.

I granskningen av balansräkningen har vi noterat följande:

- Kommunen har från och med bokslutet 2015 rättat redovisningen av obligationer så de redovisas till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden. Effekten om 1,3 mnkr har tagits direkt mot eget kapital som en rättning av tidigare års fel. Enligt RKR bör effektivräntemetoden tillämpas vid redovisning av obligationer.
- Kommunen har även gjort en annan rättning mot eget kapital och det avser en miss vid föregående års bokslut då hyresintäkter för SÄBO bokades dubbelt. Denna rättning uppgår till 3,6 mnkr. Kommunen har rättat föregående års jämförelsetal och hanteringen bedöms korrekt.
- Från och med 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av kommunens materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Under året har kommunen kommit i mål med komponentavskrivningen och nu är alla kommunens anläggningar, med ett värde överstigande 1 mnkr, indelade i komponenter. Den totala resultateffekten av detta blev 2015 +1,2 mnkr fördelat på nedskrivning (kostnad) av bokfört värde med 1,0 mnkr och minskade avskrivningar (minskad kostnad) med 2,2 mnkr.
- Kontroll av fastigheter i anläggningsregistret har gjorts mot Lantmäteriets ägaruppgifter. I Lantmäteriets uppgifter fanns 128 fastigheter registrerade på kommunen. I anläggningsregistret fanns 55 fastighetsförteckningar. Vi har därmed inte kunnat verifiera existens och fullständighet avseende kommunens fastigheter i jämförelse med Lantmäteriets ägaruppgifter. Detta eftersom kommunens anläggningsregister inte innehåller fastighetsbeteckning för samtliga anläggningar.
- Kontroll har gjorts av inköp överstigande 1 PBB som under året har kostnadsförts som förbrukningsinventarier. Kontrollen har gjorts för att säkerställa att dessa inköp inte borde ha aktiverats under året som maskiner eller inventarier. Bedömningen är att inköp till ett värde av sammanlagt 0,7 mnkr kronor borde ha aktiverats.
- Under förutbetalda intäkter på skuldsidan har vi noterat att kommunen har periodiserat 7 mnkr avseende intäkter från Migrationsverket för ersättning för icke belagda platser för EKB under våren 2015. Denna tjänst är utförd och inga framtida kostnader förväntas uppkomma på grund av att dessa platser varit tomma. Vi gör därmed bedömningen att periodiseringen är felaktig och motsvarande belopp borde ha intäktsförts under 2015. Den felaktiga hanteringen har minskat kommunens intäkter och även resultat med 7 mnkr.
- Vi kan även konstatera att det på skuldsidan, bland förutbetalda intäkter, finns ett specialdestinerat statsbidrag avseende Vårdgarantier som borde ha intäktsförts. Enligt RKR:s information (Stats-bidrag, oktober 2014) ska specialdestinerade statsbidrag som betalas ut utan krav på motprestation intäktsföras den period som bidraget avser. Bidraget ska intäktsföras i sin

helhet även om nedlagda kostnader inte motsvarar bidragets storlek för den period som bidraget avser. Bidraget uppgår till 0,7 mnkr.

3.2.3. *Kassaflödesanalys*

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar.

Vi har granskat att posterna i kassaflödesanalysen stämmer överens med balans- och resultaträkningen i tillämpliga delar. Kassaflödesanalysen är uppställd enligt RKR 16.2. Vi bedömer att det finns noter i tillräcklig omfattning. Vidare har vi kontrollerat att uppgifterna i kassaflödesanalysen verkar rimliga med hänsyn till vad som är känt om kommunen och vad som i övrigt framkommer i årsredovisningen.

3.2.4. *Sammanställd redovisning*

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden.

Granskningen har gjorts av kommunens upprättade koncernredovisning. Vi har kontrollerat att balans- och resultaträkning har lagts in korrekt. Utöver detta har vi kontrollerat att kommunens resultat lagts in korrekt och att alla nödvändiga eliminerings gjorts (borgen, intäkter och kostnader, fordringar och skulder, aktier i dotterbolag, koncernomstrukturering samt obeskattade reserver). Granskningen av den sammanställda redovisningen har gjorts utan anmärkning.

3.2.5. *Tilläggsupplysningar*

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar i huvudsak uppfyller KRL:s krav och i övrigt lämnas i enlighet med god redovisningssed, innebärande att

- Tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.
- Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport specificeras och preciseras i notupplysningar som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt.

Följande rekommendationer har dock kommunen inte följt fullt ut:

Rekommendation	Efterlevs	Kommentar
RKR 8.2 Sammanställd redovisning	Delvis	<p>Förvaltningsberättelsen bör kompletteras med information om kommunala entreprenader samt information om den samlade verksamhetens utveckling, personalförhållanden och förhållanden av betydelse för styrning och uppföljning.</p> <p>Vidare noterar vi även att det saknas en bild/organisationsschema över kommunens samlade verksamhet/organisation.</p> <p>Koncernens noter ska redovisas jämte kommunens noter.</p>
RKR 19 Nedskrivningar	Delvis	<p>Vi noterar följande avvikelser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upplysning om slag av den tillgång som varit föremål för nedskrivning eller återföring saknas. • De händelser eller omständigheter som lett till nedskrivningen saknas. Vi noterar att förklaring till nedskrivning finns under redovisningsprinciperna (m a a komponentindelning). Vi anser dock att informationen borde finnas i anslutning till not.
RKR 14.1 Byte av redovisningsprincip, ändringar av uppskattning och bedömning	I huvudsak	<p>Kommunen har bytt redovisningsprincip och börjat tillämpa effektivräntemetoden för redovisningen av obligationer. Detta framgår inte av redovisningsprinciperna, däremot framkommer det att man gjort en rättning mot eget kapital. Det saknas dock en förklaring att rättning gjorts m a a ändrad redovisningsprincip.</p> <p>Enligt uppgift från kommunen anser man inte att byte av redovisningsprincip gjorts. Detta eftersom syftet</p>

		hela tiden har varit att tillämpa effektivräntemetoden. Dock har det tidigare funnits fel i det underlag till bokfört värde som erhållits av värdepappersförvaltaren. Detta fel har nu rättats.
RKR 12.1 Redovisning av immateriella tillgångar	I huvudsak	Uppgift om nyttjandeperiod saknas
RKR 2.2 Särskild avtalspension och visstidspension	Delvis	Vi noterar följande avvikelser: Vi noterar följande avvikelser: <ul style="list-style-type: none"> Olika sorters pensionsförmåner ska specificeras i not till posten avsättningar, (förmånsbestämd/kompl. pension, ålderspension, pension till efterlevande)
RKR 18 Intäkter från avgifter, bidrag och försäljning	Delvis	Vi kan konstatera att kommunen avviker från RKR:s rekommendation genom att periodisera intäkter för tomma platser 2015. Kommunen hänvisar i redovisningsprinciperna till matchningsprincipen. Vi gör dock bedömningen att samtliga villkor, enligt RKR 18, är uppfyllda och därmed borde inkomsten redovisas som en intäkt. Motsvarande notering finns under avsnitt 3.2.2.

Vi gör bedömningen att kommunen följer rekommendation 3.1 fullt ut men vi ser det som önskvärt att jämförelsestörande poster även kan anges i kassaflödesanalysen för att ytterligare höja tydligheten.

Vidare noterar vi även att 17.1 följs men att noten kunde utvecklas i enlighet med exemplet i rekommendationen, dvs. den utgående avsättning för pensioner kunde specificeras enligt: arbetstagare, pensionstagare, avgångna, garanti- och visstidspensioner och löneskatt.

2016-04-07

Samir Sandberg
Projektledare

Anders Hägg
Uppdragsledare